

REMISSYTTRANDE

Datum

2021-12-27

Dnr

2021/6831

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
ju.L4@regeringskansliet.se

Promemorian Arrestantvakter och transportuppdrag

(Departementets diarienummer Ju2021/03820)

I promemorian föreslås i huvudsak lagstöd för att Polismyndigheten ska kunna förordna arrestantvakter för transportuppdrag som myndigheten ansvarar för inom ramen för arrestverksamheten. Förslaget innebär att transporter av frihetsberövande kommer att kunna utföras självständigt av privata aktörer.

Justitiekanslern har förståelse för det i promemorian beskrivna behovet av att i särskilda situationer kunna anlita privata utförare för transportuppdrag. Samtidigt bör det framhållas att transporter av frihetsberövade är en verksamhet med starka inslag av myndighetsutövning och där de som berörs är mycket utsatta. En transport innebär också typiskt sett större säkerhetsmässiga risker än vistelse inom en lokal. Justitiekanslern noterar att liknande förslag lämnats tidigare, men då avseende Kriminalvården (SOU 2011:7 Transporter av frihetsberövade). Betänkandets förslag ledde dock inte till lagstiftning bland annat eftersom det väckte svåra frågor när det gäller i vilken utsträckning den privata aktören skulle ha rätt att utöva våld eller tvång och då rättssäkerhetsskäl med styrka talade mot att ansvaret skulle överlämnas till privata aktörer (prop. 2016/17:57 s. 48 f.). Eftersom det förslaget i grunden aktualiserade samma principiella frågeställningar som nu är för handen, vore det önskvärt om man i det fortsatta lagstiftningsarbetet närmare adresserar de överväganden som gjordes i det tidigare lagstiftningsärendet.

Om förslaget skulle genomföras framstår det vidare som angeläget att den som förordnas för ett transportuppdrag också uppfyller de krav på kompetens som behövs för uppdraget. Enligt Justitiekanslern förtjänar dessa frågor att belysas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet, särskilt som det enligt promemorian uppmärksammas att utbildningen till arrestantvakter varierat i hög grad mellan olika regioner.

Slutligen är det viktigt att transportuppdrag inte rutinmässigt överlämnas till förordnade arrestantvakter utan att ett överlämnade föregås av en reell lämplighetsbedömning i varje enskilt fall. Utöver den vägledning som ges i bestämmelsens författningskommentar bör det i det sammanhanget övervägas om inte lagtexten kan förtydligas för att bättre återspegla de centrala avgränsningar som följer av förslaget, dvs. att transportuppdrag

endast får ges om det bedöms som lämpligt att uppdraget utförs av icke-polisiär personal och att ett sådant förordnande endast får avse uppdrag som Polismyndigheten ansvarar för inom ramen för arrestverksamheten.

I övrigt har Justitiekanslern inte några synpunkter på förslagen.

Ärendet har föredragits av Eva-Lena Wahlin. I ärendets beredning har även byråchefen Anneli Skoglund deltagit.

Mari Heidenborg

Detta yttrande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.